

ליקוט ואמרות
חצ"ל, רעינוות,
עובדות וחנחות
מגדול, ישראל,
על מדות טובות
שምבאות
לאהבת הוזלה,
הנולדות
 לפרשת השבע

ליקוט וערכיה: עזקה בן אהרון
כל הנחיות שמרוות למכון אהבת
Ⓐ אסור לעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערבי אהבת הוזלה ע"ש ר' צבי יהודה דומוביין ז"ל
רח' ابن עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 02-777-7671812

שבת - ירושלים 12:7 תל-אביב 7:28 חיפה 7:21 מוצ"ש ירושלים 30:8 תל-אביב 8:33 חיפה 8:35

שבת קודש ייח סיוון תשס"ח

פרשת שלח

"אל תתחבר לרשע"

להתרחק מאנשי רשע, שלא להיות
מושפע ממעשייהם ודרךם הרעה !

על מה צריך לזעוק? ...

סיפור החפץ חיים: מעשה שאירע בולויזי'ן כאשר אחד "משיכלים" מסר את ספריו לכורך. טעה הכרוך וכורך לו חומש עם - להבדיל - ספר חול רוסי, בכרכicha אחת. כשהתתרפסם הדבר רעשה כל העיריה: היתכן הדבר הנורא הזה? כזה חילול הקודש? ביקשו אז רבים להחרים את הכרוך על העול הנורא שעשה... **כשהמע עלך הגאון רבי חיים מולוזין ז"ל** הגיב ואמר: "אני מבין על מה הזעקה! הלא יש פתרון פשוט לבעה: תולשים בהנף יד את הכריכה ומפרידים את שני הספרים ואזיז חזר המצח לקדמותו".
ואולם - והוסיף רבי חיים - מדובר לא כמה קול זעקה ולא סוערות הרוחות כאשר מכנים אנשים לראשם דברי תורה, יחד עם השכלה ואפיקורסות בחדאה מחותא, הרי זו נוראה שאפשר להפרידה. חילול קודש כזה חמור הוא עשרה מונים... **עפ"י הח"ח - חייו ופעלו**

ナルם מהפסקוק: "יוקרא משה להושע בן נון יהושע" (פרק יג-טז) וכתיב רשי" (מהמד"ר): התפלל עליו יה ישע מעצת מרגלים. וכן בפסקוק "ויעלו בגב וביא עד חבורון" (יג-יב) דרשו חז"ל בוגרמא (סוטה ל:)"יובוא" מייעי לי? אמר רבא, מלמד שפירש לב מעצת מרגלים והליך ונשתחה על קברי אבות והתפלל שינצל מעצת מרגלים. נמצאו למדים, כי אף האדם הגדול ביותר, חושש מהשפעה שלילית של סביבתו. ולכן התפלל משה על יהושע, וכן פרש לב, והתפלל על קברי אבות שניצל מעצת המרגלים. ואם כך בגדי עולם, על אחת כמה וכמה בכל אדם. עד היכן מגעת כוחה של השפעת הסביבה ניתן ללמידה מדבריו של השל"ה הק' (מסכת תמיד פרק נר מצוחה) וכiba כתוב: "כשיהיו שכני האדם היושבים עמו מתפללים בכוננה, יקל עליהם לכוון ליבו גם הוא. אך כשהיה יושבן אצלו אנשי לazon מתפללים שלא בכוננה, יקשה גם עליהם לכוון. ועל זה נאמר בגمرا (סוכה נו): אווי לרשע ואוי לעניינו ממן. וכן אמרו חז"ל (אבות פ"א מ"ז) הרחק משכנן רע ואל תתחבר לרשע".

ומביאו השל"ה מש"כ רבי יהודה החסיד ז"ל (ספר סימן תשעב) בזה": "צריך האדם שהוא יראה דברים, כשמתפלל לא יعمוד ולא ישב בתפללה אצל רשע, שכאשומך רשע בתפללה, מהדרה בהרהורם רעים ושכינה מתורתך ממנה ומעליהם עניינו ממן, כתוב (ישעה איטו) "ובפרשכם כפיכם אעלים עני..." ויהושע הוחך שערו עם צדקה ואחאב".

הchapuz חיים (בසפרו נධ"י ישראל) מונה מספר סיבות למצב שבו קיום מצות התורה מאי זמננו ויש שעוברים על מצוות התורה בשאט נפש וכו' ואחת הסיבות הנפוצות היא שמצו לו לאדם זהה לראות בכל יום הרבה אנשים ממכו רעוינו מאנשי עירו שקיים מצוות התורה הפקר בענייהם, ועל כן מסיתו היצר לאמר, לא אני היחיד בדבר זה ומה שהיה עם אנשי העיר לנו היה עמדתי.
עליו לדעת - כותב החפץ חיים - אסור לו להסתכל על חברים לשום דבר רע אפילו אם הם ריבים, כמו שורטן ע"ז בתורה כתיב "לא תהיה אחרי ריבים לרעות" ואין עזה מחברים רעים כאלה, רק להתרחק מהם בכל יכולת שלא לילך מהם כדי שלא יבוא לספר עמם ולהתמודד בישיבותם ולעשות מעשייהם.

ברכת מول טוב חמה ולבבית

למעלת יידוננו עורך העלון איש רוח בו, ספרא רבא, מוכחה הרבים בתקון המות **חרב יצחק בן אחנן שליט"א** ולמשפתו הנכונה לגל שמה נישאי, המופלג בדורותיו וריש' ומרות טובות מבחויר ישיבת נסמי יצחק - קרית ספר ר' חיים חז"י עב"ג מרת ברכה תח"י ממשחת קזופשי' חלפוארכ'

ברא עולם בקנין השלם והבנייה
יזכו לרווח נתת דקדושה מכל יוז"ח מחוק שמחה וכל טוב לתהפארת המשפחות הרגולות
מערכת "איש לרעוזו"
מגן אהבת אמת

ניצוץ של המרגלים...

פעם הגיעו יהודים מארץ ישראל לביקור אצל ר' אדר"ם מקליין בעל ה"בית אהרון" צ"ל. שאל אותו הרב אודוט החכם בארץ הקודש. פתח הלה בשבח הארץ, אך הזכיר שהיהודים בארץ סובלים רבות מהערבים שבה.

נתרכמו פניו של הרב למשמע הדברים והגיב: "יש לך ניצוץ של המרגלים..." נגע האיש וקרוא: "רבינו לא דברת סרה חיללה בשום יהודי!" השיב לו הרב: גם המרגלים לא דיברו סרה ביהודי! אין לדבר סרה לא בארץ ולא ביושבי בה..." באתי צדיקים

"עוני ה' אלוקיך בה..."

כאשר ביקר ר' אדר"ם מביאן - רב מרדכי שלמה צ"ל בפעם הראשונה בארץ ישראל, קיבל חסידיו את פניו בנמל בעיר חיפה, ומספר חסידים נכנסו עמו למוכנית שנסעה לתל אביב. הנסעה נמשכה בשעות, ובמשך כל אותה עת לא הוציא הרב מפיו אף מילה, אלא הביט החוצה بعد החלון והתבונן בנוף הנשקף לעיניו.

הרביב עוז אחד החסידים שאל את הרב: "ילמדינו רבינו מה רואים מן החלון?"

השיב לו הרב: "הרי נאמר על ארץ ישראל "עוני ה' אלוקיך בה מראשית שנה ועד אחרית..." (דברים י"ט) ואם כן, ודאי שאחד כמו רואי לו שיטכל בה..." דמיות הוד

"חלק הארץ ישראל - חלק בעולם הבא..."

ספר הגאון רבי יצחק אלברטסקי צ"ל לתלמידו: כאשר באתי להתיישב בארץ הקודש, كنتי חלكت אדמה קטנה בגליל, מפני דבריו הקדושים של ה"בן עזרא" בפרשת וילך על הפסוק "ויקן את חלkt השדה"... וכותב האבן עזרא: "חלkt השדה - חלק בשדה, והזכיר זה הכתוב להודיע כי מעלה גדולה יש לארץ ישראל, מי שיש לו בה חלק חשוב הוא כחלק עולם הבא..." עכ"ל.

והוסיף רבי יצחק אלברטסקי: "אף פעם לא הייתה בגליל ולא ראתית את החלקה שקייתי, משומש שלא كنتי אותה אלא רק מפני דבריו האבן עזרא הנ"ל..." פני רבי יצחק אלברטסקי

חיבת הארץ

אהבתו של ר' אדר"ם מסדיגורה - רב אברהם יעקב פרידמן צ"ל לארץ ישראל הייתה ללא מצרים, אהבה שלא פגה ולא דעכה גם לאחר שנים רבות שישב בארץ.

פעם התאונן בפניו אחד האדרמוריים שאין הוא מרגיש בביטחון השלישי בארץ, אותה הארץ שהרגיש בביטחון הקודמים. השיב לו האדרמורי: "לנו יש בכל רגע ורגע של שהותינו בארץ אותה הערכה והשתוקקות שיופיע לנו ברגע הראשון שדרכו רגליינו על אדמת הארץ האבות".

ישיתתו של הרב מסדיגורה בארץ, הביאה אותו להתעוררויות ולרוממות הנפש, עד כדי כך שלא היה מוכן בשום אופן לעזוב את הארץ, אפילו כדי לבקר את חסידיו בחו"ל בארץ.

כאשר היה נוסע בימי הקיץ למנוחה בהרי הכרמל. הקפיד שלא לומר שהוא נוסע לחיפה אלא שהוא נוסע להרי הכרמל, כי שם התהלך אליו הנביא, וקדושתו חופפת על המקום.

פעם אחת בשנותיו הכרמל התרגש עד מאד ואמר לחסידיו: "מה גודלה היא הזכות לצעד באוטנו מקום שלאליהם הנביא הסתובב בו וקידש שם שמיים בהכריזו: "ה' הוא האלוקים!"

שלא לדבר לשון הרע ושלא להוציא שם רע על זולתו !

נלמד מהפסוק: "וינסו אותו זה עשר פעמים" (פרק יד-כב).

ואמרו חז"ל: בא וראה כמה גדול כה של לשון הרע. ומולני ממרגולים. ומה המוציא שם רע על עצים ובגנים כך. המוציא שם רע על חבו על אחת כמה וכמה (ערכין שם). וצ"ב: אם הוציאו שם רע רק על עצים ובגנים מדו"ע נעשו בעונש כה חמוץ? אלא משום שיש בהוצאה שם רע, חסרון נסוף, שמנגה את מעשה הש"ת. ובמיוחד חמור הדבר כשהוא נסוב על ארץ ישראל אשר בחר בה ה' וקידשה מכל הארץות.

על מעלה המיחודה של ארץ ישראל ביחס לחו"ל אומר אבי (בגמרא כתובות עה): "ויחד מיניהם עדיף כתרי מינן" [=אחד מהם, מהחכמי ארץ ישראל, עדיף הוא בחכמו ובחכיפותו כמו שנים מאתנו מהחכמים". מוסיף עלייו רבא ואומר: "וחד מינן כי סליק להתם, עדיף כתרי מיניהם" [=אחד מאיינו מהחכמי ח' ל' שעולה לארץ ישראל, עולה בחכמו כמו שניים מהחכמי ארץ ישראל] ובמאור הריטב"א בטעם הדבר לפי שבעלינו לארץ ישראל יצא מטומאת הארץ הגויים ונכנס למקום שבו השכינה.

בגמרא (תענית ג.) הפליגו חז"ל במעלה שני תלמידי חכמים הלומדים בחברותא, ובחרשון של הלומד יחידי. ואמרו שם: "למה נמשלו דברי תורה כאש כמו שנאמר הלא כה דבריakash נאום ה'"? לומר לך, מה אש אין דלק יחידי, אף דברי תורה אין מתקימים ביחיד. עיי"ש.

והנה בהקדמת היעב"ץ (בסיורו), דין בשאלת תלמידי חכמים הגרים בחו"ל ואינם רוצחים לעלות לארץ ישראל בגיןוק שבחו"ל יש להם חברותא לימודי תורה ואילו בארץ ישראל יאלצו ללימודם. האם זו סיבה להשאר בחו"ל ולא לעלות לארץ ישראל?

וכתב היעב"ץ, שכחדרון זה שאמרו חז"ל בלומד היחיד שאין דברי תורה מתקיימים אצליו, זה דוקא בחו"ל, אבל בארץ ישראל ניתן ללימוד היחיד ובכל זאת להגעה להבנת התורה והשתורה התקיימים בידו. משום שאורה של ארץ ישראל מחכים מבואר בגמרא (בבא בתרא קנה):

דברים נפלאים כותב הנורא"א דסלר צ"ל (בספרו מכתב מלאה) במעלה המיחודה של ארץ ישראל. וכשה כתוב: "גם בדורינו מוצאים בחינת מנוחה וביטהה נשית בארץ ישראל יותר מכל הארץות. בעינינו ראיינו, בשבעה שככל הארץות חרדו בשנים האחרונות מפחד מלוחמת עולם חדשה, ח", ו, ובתיה המנosa מדינה למדינה, למקום שנראה בטוח יותר, לא יצאו מארץ ישראל אלא אוּהָבִי תענוגות עולם הזה שחייפשוו במקם מוות אחרים. אבל מפחד מלוחמה לא ברוח איש, כי הפחד לא שלט בארץ ישראל ותהי לפלא, שהרי לכארה יש לחושש הרבה יותר בארץ ישראל מבמקומות אחרים".

"זהנו רואים עוד דבר פלא: בארץ ישראל בוטחים בניסים, שנוכל למדו אפילו נגד ריבוי שונאים, ואפילו אלה שלא זכו לאור האמונה והמה תועים בדעות. אם כן בטחון זה מנין? אלא שזו היא מברכות הארץ אשר ברכה ה".

"שלא לבייש בת ישראל..."

ספר הגאון רבי דוד לייבוביץ זצ"ל (בן אחינו של החפץ חיים): יום אחד אחריו שוחר החפץ חיים מנסיעת מסויימת קרא לי ויחל לספר את אשר אירע עמו בקשר לשידוכו כדלהלן:

"**השידוך שעשיתי על פי בקשת אימי** - סיפר החפץ חיים - "היה משפחחה ענינה, אך מעלה גדולה הייתה בה, שהייתה יראת שמים גדולה, שידוך טוב. כשזרתני לאחר מכן לווילנא אמר לי החברותא, מה עשית? לחתת בת ענינה! כמה זמן תוכל אתה להשר בלמידה? הלא תאלץ מיד לאחר הנישואין לחפש פרנסתך?"

"**noc Hatchti** להבין שהחברותא צודק, והתיישבתי בדעתתי כי עלי לעזוב את השידוך. נסעת חזרה כדי לפיסעה שתמחל לי, הרוי אני עוזב שידוך... כשהגעתי לעיירה ראייתי קהלה גדול באמצע הרחוב, התקרטתי למקום והבחנתי שהיהודים אחר שחולה רוח"ל במחלת הנפילה קיבל התקפה ונפל ברחוב, וכשהחלפה התקפה הוא קם, ומכיון שקדם היה מוטל בבוץ ונטלכלכו בגדיו, היה מאוד מבושש מזה".

"**באותנו רגע הרהורתי לעצמי** - אמר החפץ חיים - "הנה יש כל כך הרבה יסורים בעולם, כל כך הרבה בושות, ואם הקב"ה רוצה לבייש אדם הוא יכול לבישו בדרכיהם רבים כל כך. ואני כעת הולך לבייש בישראל שכלל אינה אשמה זהה?"

"**ההשלתי** החלטה נחשעה על אתר שאיני עוזב את השידוך וחזרתי מיד לישיבתך".

פנה החפץ חיים לבן אחינו והפטיר: "ישארתיכם עם השידוך, והרבנית כיבדה אותו מאד, הסכימה לחיות במצוות, ונתנה לי ללימוד תורה בסדר ועזרה לי".

מאיר עניין ישראל

שלא להלבין פני חברו ברבים!
נלמד מהפסוק: "כִּי דָבָר ה' בָּזָה" (פרק טו-לא) ודרכו חז"ל בגמרא (סנהדרין צט.): כִּי דָבָר ה' בָּזָה זֶה המגלה פנים בתורה... מכאן אמר רבי אליעזר המודע, של אברהם אבינו והמגלה פנים בתורה שלא ההלכה והמלבין פני חברו ברבים, **אעפ"י** שיש בו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא.

ומפרש המדרש שמואל שכל הדברים הללו הם כפира בהקב"ה, ובכלל אפיקורוס, עליו נאמר במשנה לעיל שאין לו חלק לעווה"ב. וגם מלבד פני חברו נכל בזה ונלמד מהפסוק כי דבר ה' בזה, שהרי מבהז את חברו ברבים ואין לך אפיקורוס גדול מזה.

ואולם צריך להזכיר: מה שייכות ישנה לעבירה חמורה זו של ביזוי כבוד הש"ית, לביזוי כבוד חברו ברבים? ומبار התוס" י"ט לפי שהאדם נברא בצלם אלוקים והרי הוא דבר ה', ככלומר: עניין ה' וצלמו ו"דבר" יאמר על עניין כמו "הלא דבר ה'" (שמואל אייזן)

נמצאנו לדברי מדרשי התוס" יו"ט, שלגבג האיסור הידוע שינו בין אדם לחברו, שאסור לבייש ולצער את חברו, ישנו איסור נוספת בין אדם למקום. שמה שאסור לבוזות ולהלבין פני חברו ברבים הוא גם מצד ה"צלם אלוקים" שיש בו, וזה נלמד מהפסוק כי דבר ה' בזה".

ונפקא מינה בין שני האיסורים הללו תהיה באופן שהלה מרוצה מכך שיבישוהו ברבים, מتسבר איפוא, שבכאמי גוונא מועילה מחייבתו רק מצד ה"בין אדם לחברו" אך מצד האיסור לבוזות את ה"צלם אלוקים" שבו, הנלמד מהפסוק כי דבר ה' בזה" ודאי לא תועיל מהחייבתו, והיאיסור לביישו בעינו עומד.

זכויות והטבה לרבים

ככל שירבה אדם בלימוד התורה וקיים המצאות, כך יגדל להיטיב בך עם אנשי מקומך!

נלמד מהפסוק: "היש בה עז אם אין" (פרק יג-ב)

ופירש רשי": הייש בה עז - אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו. ואמרו חז"ל בגמרא: הכי אמר להו [=ך אמר להם] משה לישראל, ישנו לאוthon אדם [איוב] ששנותיו בעז ומגנו על דורו בעז (בבא בתרא טו). וככתב בעל תורה תמיימה לפרש ש"ע"ז" הוא תואר לצדק לפי הנדרש בגמרא (תעניית כה): על הפסוק: "צדיק כתמר יprox כארז לבנון ישגה" מהו אוכל תעמו מחליף, אף צדק. וכן על הפסוק "סר צילם מעלייהם... אל תרואם" (יד-כ) הביא רשי": "סר צילם" - מגינים וחזקים, כשיים שביהם מתו, איוב שהיה מגין עליהם (סוטה לח). והכללי יקר מצא ורמז לכך: סר "צילם" בגימטריה עז".

מצינו בגמרא (חולין ז) שיש בכח הצדיקים לשלו על הבריאה עצמה, כפי שמסفور על רבינו פנחס בן יאיר שבקש לעבור בנهر גינאי ואמר לנחר: "חלוקת לי מימך ואעבור לך" ולא הסכים. אוראו אמר לו רב פנחס: "אם אי אתה חולק, גוזני עליך שלא יעבור לך מים לעולמך!" מיד חלק הנهر מימי ו עבר בו.

מעתה נשאלת השאלה: אם אכן יש בכח רבינו פנחס בן יאיר לעforall לקריית מי הנחר, אם כן, بما כה גדול ועצום נס קריית ים סוף? אלא כך ביוארים של דבריים: נס קריית ים סוף, מכיוון שהיא קודם מתן תורה נחשב הוא לנס עצום, אך לאחר מתן תורה יש בכח הצדיקים עמליה התורה לעשות כן בכח תורותם ממש שההבע כפוף להם.

וכדבריו המאלפים של האור החיים הק' (בשלח יב-כז): "אכן תנאי זה הוא בכלל התנאים שהנתנה ה' על כל מעשה בראשית להיות כפופים לתורה וعملיה, ולעשות ככל אשר יגورو עליהם, וממשלתם עליהם כמושלת הבורא ברוך הוא".

סלחתי כדבריך

לא שוחחו על השלכוטיה המפתיעות - כי אלה עדין לא נוצרו.

* * *

'משה!'

היתה זו אמו של משה שהתקשרה אליו. משה בקולו היה סודך - ותכל התבדר מודיע. באotta תקופה היה נתון משה בפרק 'האיש מקדש'. הוא ציפה שענין מסוים יסתיים טוב, אך לפעת מודיעה לו אמו שללא סיבה הנראית לעין הכל נוצר. הוריו של משה לא התחלו לשמעו עבورو הצעות אטמול, גם לא שלשים. דזוקה העניין המדובר עורר רושם חיובי ביותר - ולפתע הכל נמוג בעשן!

* * *

היכל הישיבה, ליל שבת קודש.

בעוד דקות ספרות ייגש החזן ופתח בתפילה ערבית. רגע לפני כן נעמד אחד התלמידים ובקול רועד בקש מהילה מעקב קבל עם ועדה !

משה - היה שמו של הבוחר. לשבחו יאמר שלא לך לו הרבה זמן להגיא למסקנה הנכונה. הוא החליט על אתר לבקש מהילה מעקב למרות שהוא ידרשו ממנו מחיר כבד ביתר, והקרובה עצמית אדרה. מכיוון שהוא פגע ביעקב בשיא הפרהסיה, החליט לתקן את העניין בתשובה המשקל'.

קשה. קשה היה עד מאד להיכנס לראשו של יעקב ולדעת אם הוא אכןichel לו. ואם הוא בכלל היה מסוגל למחול, למי שהפכו אותו לערבה חבויה בפני כל חבריו. ואולי השתדל יעקב למחול לו, אך לא כל כך הצלחה.

מה שקרה במצב זה שבעמך שנה תמיינה הגיעו הצעות מצוינות להוריו של משה, ונפלו בזה אחר זה. לא היה כל הסבר טבעי לתופעה המשונה.

וכאשר הצליח סוף סוף משה להתרארס, הוא עמד נדחים מולلوح השנה: היה זה בדיק שנה לאחר בקשת מהילה מעקב. מסיבות מובנות שמוריהם פרטיו השולח במערכת

שלוח הספרות הבא מבקש להציג שהפרטים בספרות שונים לבלי הכר "וכל מי שמקיש מהספר שמתפרק על ספרו שהוא מכיר עשו זה את דעת עצמו בלבד".

"הספר התרחש לפני שבע עשרה שנה, בהיותי בחור בן 18 בשיבת גודלה". פותח ומספר השולח. בישיבה למד בתקופתו בחור שלצורך הספר נקרא לו 'יעקב'.

יעקב שלנו ממש לא היה אישתם, אלא להפך: בחור מופרע. לפי פרשנותו של שלוח הספר, נמנעו בישיבה מלזרוק אותו "משום שהוריו היו חשובים". אך כמובן שייתכנו עוד אלף סיבות נוספות שלא להרחק בחור מישיבה.

עלולו של הבוחר היו 'שם ולתפארת', ובמשך הזמן נגרם על ידו ריפוי גדול בישיבה - צו היה מציאות לפחות מנוקדת ראותם של התלמידים. מוחו היצירתי פעל ללא הרף בתכנון פעוללים, שהמכנה המשותף שלהם היה ביטול תורה. ביום בהיר, לאחר תעלול חמוץ נוסף שעול יעקב - ואשר גרם לביטול תורה חמוץ בבית המדרש - התעוררו כמה בחורים מבוגרים - 'עלטערע בחורים' - מה'קיבוץ' והחליטו לשים קץ לשנותו של יעקב בישיבה.

בראש קבוצת הבחורים הזו עמד 'משה' (שם בדיוני). אותו משה "חימם" את האוירה נגד יעקב, ודרבן את תלמידים עצות מועלות אשר יגרכו ליעקב לעזוב את הישיבה. ואכן: הגיעו עצות שונות ומשונות עד ש"הסנהדרין" של בחורי הקיבוץ ישבandan "דיני נפשות". לאחר שמספר הצעות עלו וירדו, הוחלטפה אחד לפועל באופן הבא: בלוח המודעות של הישיבה יתרנסס 'kol kora', בה יפורטו מעשיו של יעקב ובמה יתבקש יתר התלמידים לשמור ממנו מרחק! היה ברור שצד כה דרמטי יגרום ליעקב בשות שתאלצתנו אותו לא רק לעזוב את הישיבה אלא לבסוף ממנה. תנחשו מי נבחר להוציא את המשימה לפועל? מי נבחר לשמש כ"תליין"? משה כמובן! הוא אכן מאמין תלה רק מודעה, אך לכולם היה ברור שיחד עם המודעה הוא "תולה" גם את ראשו של יעקב. תוכן המודעה התפרסם במחירות, והישיבה נעשתה כמרקחה. התלמידים לא פסקו מלשוח על ההפתחות החמורא, אך הם

The Machon has begun a tax deductible philanthropic fund in the U.S. Anyone who wishes to dispose of any property, stocks, bonds, or other valuables may donate them to the Machon.

All proceeds will be distributed to bona fide charities in the States and Israel. The donor's requests for distribution will be honored. This is an investment that can only profit the donor in this world and in the next.

Kindly contact the Machon office in Jerusalem. Tel 972 2 567 18 12.